

Natuurtoets Nobelhorst fase 5

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0493179.100
concept revisie 00
10 juni 2024

Natuurtoets Nobelhorst fase 5

projectnummer 0493179.100

concept revisie 00

10 juni 2024

Auteur(s)

[REDACTED]

Opdrachtgever

Gemeente Almere

Stadhuisplein 1

1315 HR Almere

Gecontroleerd

[REDACTED]

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

datum

10 juni 2024

beschrijving

Natuurtoets

vrijgave

AG

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding & planvoornemen	4
1.2	Doel	7
1.3	Leeswijzer	7
2.	Effectbeschrijving en -beoordeling	8
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	8
2.2	Effectbepaling voornemen	10
2.3	Soortbescherming	10
2.3.1	Afbakening relevante soortgroepen	11
2.3.2	Vogels	11
2.3.3	Zoogdieren – vleermuizen	15
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	17
2.3.5	Amfibieën	19
2.3.6	Reptielen	20
2.3.7	Vissen	21
2.3.8	Insecten	21
2.3.9	Zaadplanten, varens en bladmosse	22
2.3.10	Zorgplicht	22
2.4	Natura 2000	23
2.5	NNN	25
2.6	Overig provinciaal beleid	25
2.7	Beschermde houtopstanden buiten de bebouwingscontour houtkap	25
2.8	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	26
3.	Conclusie & advies	27
3.1	Soortbescherming	27
3.1.1	Zorgplicht	28
3.2	Gebiedsbescherming	28
3.2.1	Natura 2000	28
3.2.2	NNN	28
3.2.3	Overig provinciaal beleid	29
3.3	Beschermde houtopstanden bebouwingscontour houtkap	29
3.4	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	29
	Literatuurlijst	30
	Bijlage 1 Wettelijk kader	32
	Bijlage 2 Methodiek natuurtoets	41
	Bijlage 3 Rode lijst soorten uit NDFF	44

1. Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

De Gemeente Almere is voornemens om een woonbuurt te realiseren op enkele braakliggende terreinen. Het plangebied ligt ten zuiden van de A6, ten noorden van de Hendrik Lorentzweg, ten westen van de Kievitsweg en ten oosten van de Watersnipweg te Almere (gemeente Almere, Provincie Flevoland).

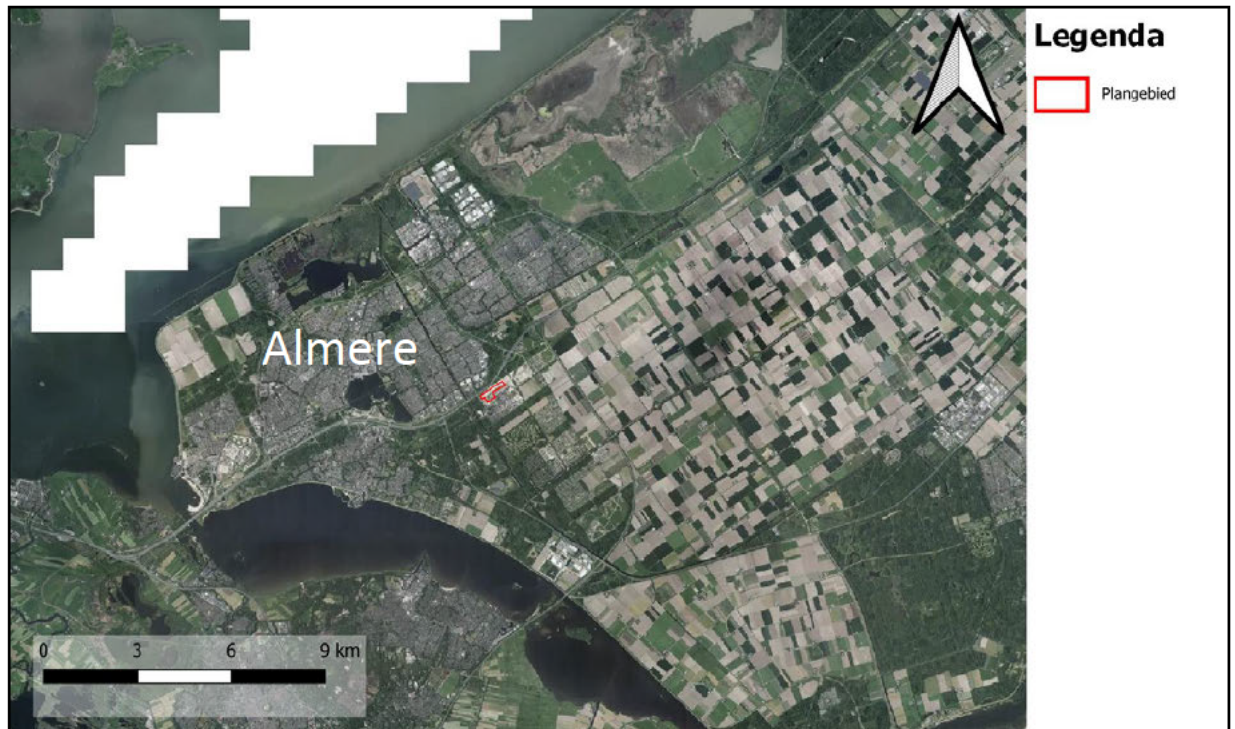
In het Nobelhorst worden vier oude landbouwpercelen (26 t/m 29) omgebouwd tot een groene woonbuurt met rond de 1184 woningen. Dit worden zowel appartementencomplexen als diverse soorten huizen. Er wordt een dorps karakter gerealiseerd met 80% grondgebonden huizen die lijken op de bebouwing in de omgeving. Hiervoor worden kabels, leidingen en funderingsmateriaal aangelegd, waarbij mogelijk wordt bemaald. De hoofdinfrastructuur is al aanwezig in het plangebied. Het planvoornemen is om een groene buurt te realiseren. In het huidige plangebied staat een school. Deze wordt behouden.

De oude landbouwpercelen bestaan uit gras en zandgrond. Op dit moment lopen er verschillende brede watergangen door het plangebied. Deze worden behouden. Daarnaast worden er nieuwe watergangen aangelegd, wat een positief effect levert in het kader van natuurontwikkeling. Er worden mogelijk bruggen geplaatst over de watergangen. Derhalve wordt een worst-case scenario opgesteld voor de effecten van het plaatsen van de bruggen. Er zijn enkele bomenlanen aanwezig. Deze worden niet aangetast.

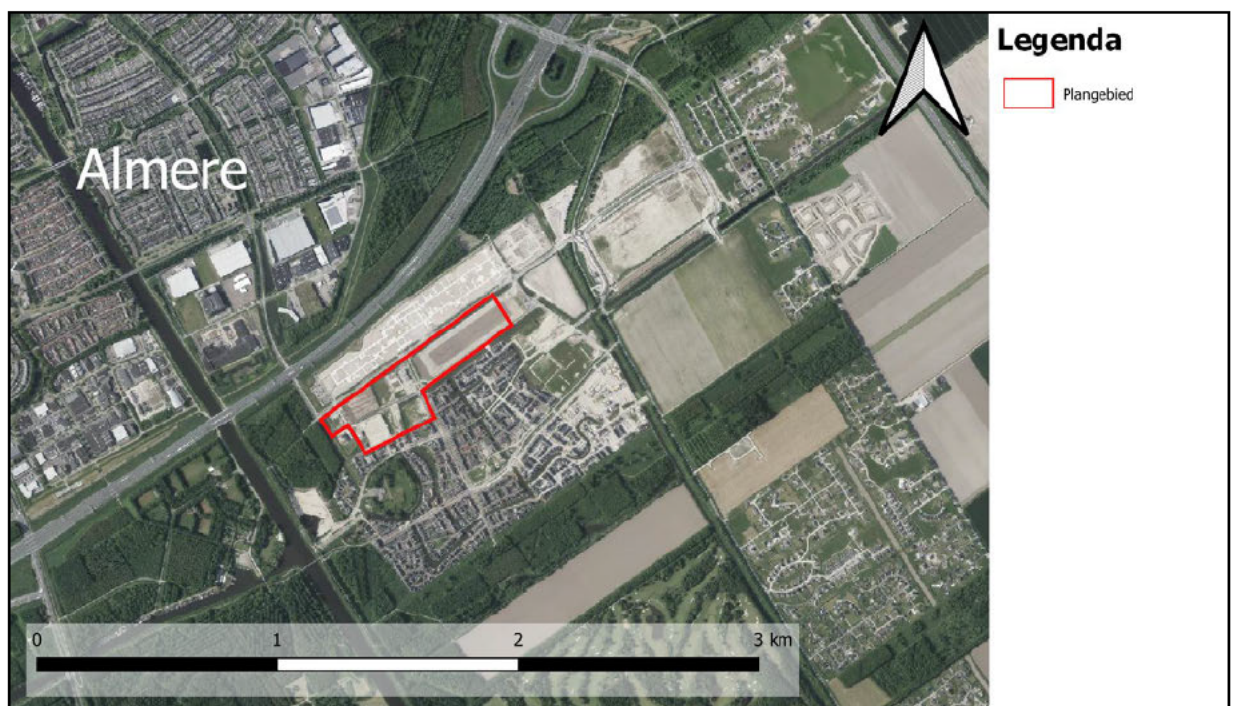
De werkzaamheden worden in het najaar van 2026 uitgevoerd en duren naar verwachting vier tot maximaal zes jaar (tot 2030-2032). Er zal zowel overdag als 's nachts gewerkt worden met groot materiaal. Hiervoor is mogelijk tijdelijke verlichting nodig. Er wordt mogelijk een bouwweg aangelegd. Het is nog onbekend waar de bouwwegen aangelegd worden. De uitvoerdata staan niet vast.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden of houtopstanden (Omgevingswet (Ow), Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overig (provinciaal) beleid). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden (soorten, gebieden en/of houtopstanden). Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze beschermde natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. Dit wordt verkend in deze natuurtoets. Daarnaast worden kansen voor het verbeteren van natuurwaarden genoemd.

In de figuren 1.1 en 1.2 is de ligging van het plangebied weergegeven. In figuur 1.3 is een impressie van het ontwerp weergegeven.

Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de omgeving. Kaart gemaakt met Q-GIS.

Figuur 1.2. Gedetailleerde ligging van het plangebied (rood omkaderd). Kaart gemaakt in Q-GIS.

Figuur 1.3. Impressie ruimtelijke ontwikkeling (voornemen) (percelen 26-29). Addendum, Gemeente Almere

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of op de - in het kader van de Omgevingswet beschermde natuurwaarden - als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en houtopstanden aan de omgevingswet en overige beleidskaders. Tevens wordt hier kort aandacht besteed aan kansen voor de natuur;
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven. In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van bekende waarnemingen van rode lijst soorten in het plangebied.

2. Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan beschermde soorten onder de Omgevingswet (Ow), Natura 2000-gebieden, NNN, overig provinciaal beleid van de provincie Flevoland en beschermde houtopstanden onder de Ow. In paragraaf 2.8 worden kansen voor het verhogen van de natuurwaarden in het plangebied uiteengezet.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Omgevingswet (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 15 mei 2024 is vanaf circa 13:30 uur een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij half bewolkt weer met een temperatuur van circa 21 °C (Weerplaza). Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet geïnspecteerd. Hierbij zijn bomen geïnspecteerd met een verrekijker op de aanwezigheid van nesten en holten, is het veld geïnspecteerd met (en zonder) een verrekijker op overvliegende soorten en zijn de watergangen bekeken.

Het plangebied bestaat uit vier percelen, genummerd van 26 tot en met 29. Het plangebied ligt zowel in een stedelijke omgeving in het oosten en zuiden als een bosrijke omgeving in het westen en zuiden. Ten noordoosten van het plangebied ligt de A6. Daarnaast zijn er enkele agrarische percelen aangrenzend ten oosten van het plangebied.

Het plangebied bestaat voornamelijk uit zandvlaktes en grasland. Soorten die hier voorkomen zijn riet, algemene grassoorten en klaver. Er liggen enkele onbegroeide watergangen door het gebied waar wissels waargenomen zijn in de dichtbegroeide, flauwe oevers.

Ten zuidoosten van het plangebied bevindt zich bebouwing. Hier zijn ruime woningen opgezet met parkeerplaatsen, groenstroken en wegen. Op perceel 28 is een school aanwezig met aangrenzend een hondenveld en een parkeerplaats. Hier zijn wegen aangelegd met bomenlanen. De overige percelen liggen braak. Hier ligt voornamelijk zand en er groeit gras en riet. Er is een bouwplaats aanwezig op perceel 29. Alle percelen zijn bouwklaar gemaakt.

In figuur 2.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 2.1. Impressie van het plangebied.

2.2 Effectbepaling voornemen

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- De vegetatie in het plangebied wordt verwijderd;
- Er wordt bebouwing gerealiseerd;
- Er worden fietspaden/wegen aangelegd;
- Er wordt verlichting geplaatst in de aanlegfase en gebruikt in de gebruiksfase;
- Er worden kabels en leidingen aangelegd;
- De watergangen worden mogelijk aangetast voor brugbouw en uitbreiding;
- Er is sprake van geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Indien soortgroepen op basis van het oriënterend terreinbezoek op voorhand kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zijn deze soortgroepen

vermeld in paragraaf 2.3.1. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van één soortgroep worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van geschikt open (voortplantings)water in het plangebied én het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde kreeftachtigen en weekdieren in het plangebied worden uitgesloten. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 5a)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDDF, 2019-2024).

Soort	Categorie
Boerenwaluw	3
Bosuil	4
Buizerd	5a
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	5a
Huismus	2
Kerkuil	1
Ooievaar	5a
Raaf	5a
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	5a
Torenvalk	3
Wespendief	5a
Zeearend	5a
Zwarte wouw	5a

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd omgevingsvergunningsaanvraag flora- en fauna-activiteit moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals bosuil, buizerd, havik, raaf, roek, ransuil, sperwer, torenvalk, wespendief, zeearend en zwarte wouw), gebouwbroedende soorten (zoals boerenwaluw, slechtvalk, huismus en gierzwaluw) en overige soorten (zoals grote gele kwikstaart, ooievaar, steenuil en torenvalk).

Boombroedende soorten

Tijdens het terreinbezoek zijn in (de directe omgeving van) het plangebied geen grote takkennesten in bomen aangetroffen die kunnen toebehoren aan boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest. De aanwezigheid van nestplaatsen van boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest kan in (de directe omgeving van) het plangebied worden uitgesloten. Het plangebied kan wel onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van boombroedende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest die in de

wijde(re) omgeving broeden, zoals buizerd. Voor deze en overige vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest maakt het plangebied gezien de mogelijkheid aan aanwezige voedselbronnen de marginaal geschikte vegetatie geen essentieel onderdeel uit van de functionele leefomgeving. Er zijn voldoende alternatieven beschikbaar in de omgeving van het plangebied. Overtreding en verbodsbepalingen ten aanzien van de boombroedende soorten met jaarrond beschermde nesten is hierdoor niet aan de orde.

Gebouwbroedende soorten

Tijdens het terreinbezoek is in de omgeving van het plangebied een overvliegende huismus waargenomen ten zuiden van perceel 26 en 27. Daarnaast is de huismus roepend waargenomen en onder de dakpannen buiten het plangebiedesignaleerd, wat nestgedrag impliceert. Er zijn geen overige gebouwbroedende soorten waargenomen.

De huismus broedt in een los kolonieverband en vrijwel altijd bij bebouwing. De soort nestelt onder dakpannen tegen het isolerende dakbeschot, in kieren/gaten in de muur, onder zonnepanelen, achter een regenpijp en in spantconstructies. Hierbij moet er in de directe omgeving sprake zijn van voldoende voedsel in de vorm van zaden van grassen en onkruiden en larven van insecten, voldoende beschutting in de vorm van jaarrond groene struiken of heesters, plaatsen met stof en grind voor stofbaden en water voor waterbaden (Kennisdokument Huismus BIJ12, 2023).

In het plangebied is een school aanwezig. Deze bebouwing bevat geen openingen, dakpannen of kieren/gaten in de muur (figuur 2.2). Derhalve is er geen geschikte bebouwing aanwezig, waardoor nestlocaties in het plangebied uitgesloten zijn. Tevens is er in het plangebied los zand aanwezig, wat in principe als zandbad gebruikt zou kunnen worden door de huismus. Daarmee zou dit een mogelijk essentieel onderdeel kunnen zijn van de functionele leefomgeving van de huismus. Daarnaast dienen functionele onderdelen van het leefgebied van de huismus zich binnen een beperkte afstand van de nestlocatie te bevinden, waarbij voldoende beschutting eveneens van belang is. Er is geen tot beperkt foerageermogelijkheid of opgaande beplanting ter beschutting/dekking aanwezig in het plangebied. Zodoende is er geen sprake van essentieel leefgebied in het plangebied.

Figuur 2.2: Ongeschikte bebouwing in het plangebied.

Gierzwaluwen broeden normaliter in rotsspleten in berggebieden en aan de kust. In Nederland bevinden nestplaatsen zich in de regel in spleten en gaten van gebouwen. Dit doen ze in kolonies verspreid over enkele huizen tot gehele woonwijken. De gierzwaluw is van april tot en met september in Nederland aanwezig. Ze voeden zich met vliegende insecten in de lucht (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2023).

In de directe omgeving van het plangebied is bebouwing aanwezig ten zuiden van het plangebied. Deze bebouwing is bedekt met dakpannen. Aan de randen van de dakpannen is er aan de onderzijde een ingang aanwezig (figuur 2.3, foto 3). Hier is een huismus waargenomen die gebruik maakt van de inkruipopeningen. Dergelijke bebouwing is geschikt voor gebouwbroedende soorten, zoals de huismus en gierzwaluw, waardoor nestlocaties van de huismus en gierzwaluw in de directe omgeving van het plangebied niet kunnen worden uitgesloten. De huismussen zijn enkel waargenomen in de zanderige omgevingen nabij de huizen en buiten het plangebied (figuur 2.3). Voor de gierzwaluw is de omgeving van de nestlocatie zeer beperkt relevant. Verstoring vanuit de werkzaamheden die van invloed zou kunnen zijn op de in de omgeving broedende huismussen is gezien de afstand uitgesloten. Overtreding en verbodsbepalingen ten aanzien van de huismus is hierdoor niet aan de orde.

Figuur 2.3: Huismussen aanwezig rondom het plangebied en essentieel leefgebied (zandbaden) De waarnemingen zijn gedaan op circa 15 meter ten zuiden van het plangebied.

De boerenwaluw is een boerenlandvogel die foerageert in de lucht en de omgeving van water. Het dieet bestaat uit kleine vliegende insecten. De boerenwaluw broedt in los kolonieverband op randen en richels in stallen, onder bruggetjes of sluizen en onder brede dakoverstekken (Boerenwaluw Vogelbescherming, 2024). In het plangebied is geen geschikt broedbiotoop aanwezig in de vorm van grote schuren of stallen, bruggen of dakoverstekken. In de omgeving is geen geschikte bebouwing aanwezig. Er zijn wel bruggen aanwezig. Hier zijn geen nesten waargenomen. Derhalve kan de aanwezigheid van nestplaatsen in (de directe omgeving van) het plangebied worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn foeragerende boerenwaluwen waargenomen in het plangebied op perceel 29. Er is dus sprake van functionele leefomgeving van de boerenwaluw. Door het uitvoeren van de werkzaamheden treedt er geen aantasting aan de nestplaats op. De functionele leefomgeving is hierdoor niet beschermd. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de boerenwaluw is niet aan de orde.

Overige soorten

De grote gele kwikstaart foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van beken en rivieren, het liefst met loofbos of loofbomen omzoomd. De voorkeur gaat uit naar sneller stromende watergangen. Het broeden in bebouwd gebied waar een beek doorheen loopt, komt regelmatig voor. Hij voedt zich met ongewervelde dieren als insecten en slakken, vlokreeften en kevers. De grote gele kwikstaart nestelt graag vlak bij stromend water in een nis in een muur of onder een brug of bij boomwortels in oevers. (Grote Gele Kwikstaart Vogelbescherming, 2024). Er zijn watergangen aanwezig in het plangebied. Echter zijn dit geen snelstromende wateren en zijn deze omringd door gras en zandland. Er zijn geen bruggen aanwezig binnen het plangebied. Er is dus geen geschikt broedbiotoop aanwezig binnen het plangebied, waardoor jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort kan worden uitgesloten.

Geschikt broedbiotoop voor de torenvalk (hoge (flat)gebouwen), ooievaar (hoge plekken als telefoonpalen, bomen, hoogspanningsmasten en andere menselijke creaties) en steenuil (nestkasten (in bomen) in

cultuurlandschap) is in (de directe omgeving van) het plangebied niet aanwezig, waardoor jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soorten kan worden uitgesloten.

Concluderend kan de aanwezigheid van nestplaatsen en essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de huismus en nestplaatsen van de gierzwaluw in de directe omgeving van het plangebied niet worden uitgesloten. Echter vormt het plangebied geen essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving. Gezien de afstand tussen het plangebied en de nestplaatsen, zullen er geen verstoring of schadelijke handelingen optreden. Nestplaatsen en essentieel leefgebied van overige soorten met een jaarrond beschermd nest kunnen in (de directe omgeving van) het plangebied worden uitgesloten.

Nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen (categorie 5b)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2019-2024).

Soort	Categorie
Blauwe reiger	5b
Draaihals	5b
Groene specht	5b
Grote bonte specht	5b
Huiszwaluw	5b
Ijsvogel	5b
Kleine bonte specht	5b
Oeverzwaluw	5b
Spreeuw	5b
Tapuit	5b

Tijdens het terreinbezoek is één categorie 5b-soort waargenomen (spreeuw). Nesten van de categorie 5b-vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5b soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 5b-soorten vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Tijdens de terreinbezoeken zijn enkele overvliegende algemene broedvogels waargenomen (o.a. merel, witte kwikstaart). De bosschages en overige vegetatie in en rondom het plangebied bieden nestgelegenheid aan deze algemene soorten.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Ow (artikel 11.37 Bal). Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Omgevingswet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatiespecifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Vervolgstappen

Werken buiten broedseizoen (globaal maart tot en met juli). Indien dit niet mogelijk is; het plangebied voor aanvang van het broedseizoen ongeschikt maken of het plangebied vooraf aan de werkzaamheden laten controleren door een deskundig ecoloog.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2019-2024).

Soort	Beschermingsregime Artikel 11.46 Bal
Gewone dwergvleermuis	X
Laatvlieger	X
Meervleermuis	X
Ruige dwergvleermuis	X
Rosse vleermuis	X
Tweekleurige vleermuis	X
Watervleermuis	X

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het plangebied is bebouwing aanwezig. Deze bebouwing bevat geen spouwmuren, dak betimmering of boegborden. Derhalve is er in het plangebied geen bebouwing aanwezig waar vleermuizen in kunnen verblijven. Daarnaast blijft deze bebouwing gehandhaafd, zodat vernietiging van verblijfplaatsen op voorhand is uitgesloten.

In de directe omgeving van het plangebied is wel geschikte bebouwing aanwezig (o.a. op Johan van der Waalsweg), welke openingen bevatten in de spouwmuur en onder de dakpannen die geschikt zijn als invliegopening voor vleermuizen. Deze bebouwing wordt echter niet aangetast. Directe effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis) kunnen derhalve worden uitgesloten.

Om verstoring van eventuele verblijfplaatsen in geschikte bebouwing te voorkomen, dient lichtverstoring voorkomen te worden tijdens de realisatiefase en gebruiksfase. Er wordt zowel overdag als 's nachts gewerkt in de bouwfase, waardoor potentiële lichtverstoring in de nacht aanwezig is. Als er licht benodigd is in de aanlegfase dient directe licht uitstraling op potentiële verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied voorkomen te worden door gebruik te maken van neerwaarts gerichte, amberkleurige, geconvergeerde lichtbundels. In de gebruiksfase worden er lantarenpalen geplaatst. Deze dienen neerwaarts gericht te worden.

Er zijn geen bomen met geschikte holtes, loshangend schors of scheuren aanwezig in of direct naast het plangebied. Derhalve kunnen verblijfplaatsen van boombewonende soorten (o.a. rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis) uitgesloten worden. Overtredingen van

verbodsbepalingen ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen kunnen op voorhand worden uitgesloten in en rondom het plangebied.

Vervolgstappen

Om verstoring van eventuele verblijfplaatsen in de bebouwing in de omgeving (op Johan van der Waalsweg) te voorkomen, dient lichtverstoring voorkomen te worden tijdens de realisatiefase en gebruiksfase. Hiertoe dient bij voorkeur geen verlichting te branden tussen zonsopgang en zonsondergang. Als er licht benodigd is in de gebruiksfase en de realisatiefase, dient directe licht uitstraling op potentiële verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied en op de bomenrij ten westen voorkomen te worden door gebruik te maken van neerwaarts gerichte, amberkleurige, geconvergeerde lichtbundels.

Indien bovenstaande niet gewaarborgd kan worden, dient nader onderzoek plaats te vinden conform het meest recente vleermuisprotocol.

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren.

In het plangebied zijn lijnvormige elementen aanwezig die kunnen dienen als (essentiële) vliegroute. Dit betreffen oevers langs de watergangen, bomenrijen in het gehele plangebied (langs bijvoorbeeld de Johan van der Waalsweg) de wegen die verblijfplaatsen koppelen aan foerageergebieden langs de oevers van de watergangen. De aanwezigheid van (essentiële) vliegroutes kan niet worden uitgesloten. Bij aantasting van deze groenstructuur kan de verbindende functie voor vleermuizen worden aangetast. Dit leidt tot verstoring van individuen en indirecte aantasting van verblijfplaatsen. Echter blijven de bomen in het plangebied behouden. Daarnaast wordt er enkel overdag gewerkt in de bouwphase, waardoor potentiële lichtverstoring in de nacht niet aanwezig is. Tijdens de gebruiksfase dient directe lichtverstoring op de bomenlaan eveneens voorkomen te worden. Als er licht benodigd is in de gebruikersfase dient directe licht uitstraling op de bomenlanen voorkomen te worden door gebruik te maken van neerwaarts gerichte, amberkleurige, geconvergeerde lichtbundels.

Vervolgstappen

Om verstoring van een mogelijk essentiële vliegroute langs de bomenlanen langs de op Johan van der Waalsweg tot in heel het plangebied te voorkomen, dient lichtverstoring voorkomen te worden tijdens de realisatiefase en gebruiksfase. Hiertoe dient bij voorkeur geen verlichting te branden tussen zonsopgang en zonsondergang. Als er licht benodigd is in de gebruiksfase en de realisatiefase, dient directe licht uitstraling op potentiële verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied en op de bomenrij ten westen voorkomen te worden door gebruik te maken van neerwaarts gerichte, amberkleurige, geconvergeerde lichtbundels.

Indien dit niet gewaarborgd kan worden, dient nader onderzoek plaats te vinden conform het meest recente vleermuisprotocol.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn.

In het plangebied is geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen, aangezien er opgaande begroeiing met insect aantrekkende werking aanwezig is langs de watergangen op alle percelen. Deze watergang kan een voedselbron bieden voor vleermuizen. Deze watergang wordt mogelijk aangetast, gezien er bruggen worden gebouwd. Echter wordt de watergang ook uitgebreid, wat kan zorgen voor versterking van het aanwezige foerageergebied. Daarnaast is voldoende alternatief foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied aanwezig, zodat vleermuizen gemakkelijk kunnen uitwijken. Van essentieel foerageergebied is daardoor geen sprake. Overtredingen van verbodsbepalingen ten aanzien van essentieel foerageergebied van vleermuizen kunnen op voorhand worden uitgesloten in en rondom het plangebied.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4 Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2019-2024).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde zoogdieren
Bever	X		
Boommarter		X	
Bunzing		X	
Edelhert		X	
Eekhoorn		X	
Haas			X
Konijn			X
Otter	X		
Ree			X
Steenmarter		X	
Wezel		X	

Aangezien het plangebied omringd is met bossen, komen waarnemingen van de boommarter, edelhert, eekhoorn en steenmarter naar voren (NDFF, 2019-2024). Het plangebied bevat echter geen essentieel habitat voor de boommarter (bos, groenstroken, heggen, bermen, greppels), edelhert (open bossen, loofbossen, heidevelden, vennen, moerassen en berggebieden), eekhoorn (oudere bossen, tuinen, parken en houtwallen) en steenmarter (oude schuren, stallen, zolders, puin/takkenhopen), waardoor de aanwezigheid van deze soorten op voorhand is uitgesloten.

Bever

De bever is een oeverbewonend zoogdier en leeft zowel op het land als in het water. De bever leeft in het overgangsgedebied van allerlei zoete wateren en land: moerassen, langs beken, rivieren, meren en kanalen. Bevers voeden zich met grassen, kruiden, waterplanten, bloemen, twijgjes en schors van zacht hout, bladeren en scheuten van wortels en wortelstokken van water- en oeverplanten die in het water en op en langs de oever groeien. Cultuurgewassen zoals suikerbieten, maïs, granen en fruit behoren ook tot voedselbronnen van de bever (Bij12 Kennisdocument, 2017).

Uit de bureaustudie komen recente waarnemingen van de bever naar voren binnen 1 kilometer van het plangebied. In de omgeving zijn geschikte watergangen waargenomen over het gehele perceel. Het plangebied is voor de bever zonder barrières bereikbaar vanuit deze watergangen. Tijdens het terreinbezoek zijn er diverse wissels waargenomen die potentieel afkomstig zijn van bevers. Er is een mogelijkheid dat er oeverholen aanwezig zijn. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Vervolgstappen

Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden in de vorm van twee inventarisatieronden in de winter. Hier wordt gezocht naar oeverholen en beversporen.

Figuur 2.3: Beverwissels en geschikte watergangen.

Bunzing

Een bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie. Bunzingen hebben onder andere verblijfplaatsen in takkenhopen, struweel en hollen die zij zelf graven of die door ander dieren zijn gemaakt. De bunzing voedt zich met konijnen, hazen, ratten, muizen, mollen, vogels, vogeleieren, reptielen, amfibieën en insecten, maar ook vogelkers, bosbes of ander fruit (Zoogdiervereniging, 2024).

Binnen het plangebied is geen essentieel leefgebied aanwezig voor de bunzing, gezien er geen geschikte structuren, takkenhopen, struwelen of hollen van vos, das of konijn aanwezig zijn die fungeren als rust- of verblijfplaats. Het is mogelijk dat de bunzing foerageert in het gebied. Echter zijn er in de omgeving voldoende vergelijkbaar en alternatief foerageergebieden aanwezig, zoals op de akkerlanden. Negatieve effecten zijn niet aan de orde. Overtredingen van verbodsbepalingen kunnen op voorhand worden uitgesloten in en rondom het plangebied.

Otter

De otter leeft in oeverzones met voldoende dekking en rust van diverse soorten stromende wateren. Ze leven in schoon en zoet water, waar voldoende voedsel, dekking en rust aanwezig is. Ze zijn schuw van aard en 's nachts actief. De otter eet voornamelijk vissen kleiner dan 25 centimeter, amfibieën, watervogels, woelratten, wormen en grotere insecten. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats in dichte oevervegetaties, waaronder riet, struwelen en bosschages. Er wordt gebruik gemaakt van oude hollen van konijnen, beverconstructies, nissen onder bruggen of betonpijpen. De jongen worden geworpen in overstromingsvrije oeverholtes in een rustig gebied (Zoogdiervereniging, 2024).

In het plangebied zijn meerdere watergangen aanwezig. In het oeverstruweel zijn geen dagrustplaatsen aangetroffen die mogelijk afkomstig zijn van de otter. Op 400 meter afstand ten westen van het plangebied zijn in het kanaal vraatsporen en uitwerpselen gevonden van de otter (NDFF, 2023). Het kanaal staat niet in verbinding met de watergangen in het plangebied. Daarnaast bieden de open zandgebieden geen geschikt leefgebied voor de otter. Tussen het natuurlijk verspreidingsgebied van desbetreffende soorten en het plangebied zijn meerdere structuren aanwezig welke een natuurlijke barrière vormen om het plangebied te kunnen bereiken. Er is niet voldoende dekking aanwezig om de oversteek te maken. Derhalve wordt de otter niet verwacht in het plangebied. Negatieve effecten zijn niet aan de orde. Overtredingen van verbodsbepalingen kunnen op voorhand worden uitgesloten in en rondom het plangebied.

Wezel

Een bunzing leeft bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap in veel verschillende biotopen (bossen, duinen, wei- en akkerland). Ze zoeken graag dekking op in bijvoorbeeld bosschages, houtstapels of hekken. Ze bewonen vaak oude hollen van muizen, ratten en konijnen. De wezel eet voornamelijk muizen, maar ratten, mollen, vogels, eieren, slakken en kikkers worden ook gegeten (Zoogdiervereniging, 2024).

Binnen het plangebied is geen essentieel leefgebied aanwezig voor de wezel, gezien er geen bosschages, houtstapels, oude hollen van muizen, ratten en konijnen aanwezig zijn die fungeren als rust- of verblijfplaats. Het is mogelijk dat de bunzing foerageert in het gebied. Echter zijn er in de omgeving voldoende vergelijkbaar en

alternatief foerageergebieden aanwezig, zoals op de akkerlanden. Negatieve effecten zijn niet aan de orde. Overtredingen van verbodsbepalingen kunnen op voorhand worden uitgesloten in en rondom het plangebied.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zoogdieren niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als haas, konijn, ree. Deze soorten kunnen voorkomen in gebieden met bosschages, grasland, ruigte, watergangen en/of begroeide bermen. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Flevoland geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.10 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Amfibieën

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van amfibieën in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5 Overzicht van waargenomen amfibieën in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2019-2024).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde amfibieën
Bastaardkikker			X
Bruine kikker			X
Kleine watersalamander			X
Rugstreeppad	X		

Op basis van het terreinbezoek worden de bruine kikker en de bastaardkikker toegevoegd. Deze soorten komen niet uit de NDFF search. Echter is het plangebied wel geschikt voor bovenstaande soorten. De bruine kikker en de bastaardkikker zijn waargenomen tijdens het terreinbezoek.

Rugstreeppad

Het habitat van de rugstreeppad laat zich omschrijven als ruige, onbeschaduwde, laag begroeide terreinen. De rugstreeppad komt onder meer voor in sloten in akker- en graslandgebieden. Braakliggende bouwterreinen, groeven en zand- en kleiafgravingen vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad. Een goed vergraafbare bodem is een belangrijk element van hun leefomgeving. Overdag verblijven ze in holtes, onder schuilelementen of ingegraven in de bodem. Ze foerageren hoofdzakelijk op vliegen en andere insecten. (BIJ12 kennisdocument rugstreeppad, 2017).

Het plangebied bestaat grotendeels uit een zandbiotoop met lage gewassen als gras. Hier zijn enkele muizenholen waargenomen. Dit is geschikt overwinteringsbiotoop voor de rugstreeppad. Daarnaast is er aquatisch habitat aanwezig in de vorm van de watergang. Deze is marginaal geschikt. Er zijn kuilen en oneffenheden aanwezig in het plangebied, wat kan dienen als voortplantingsbiotoop bij regenval. Er is dus potentieel functioneel leefgebied aanwezig van beide een voortplantingsplaats en een rustplaats. Derhalve dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van individuen, overwinteringsplaatsen en voortplantingsplaatsen van de rugstreeppad in (de directe omgeving van) het plangebied. Dit kan door middel van het luisteren naar kooractiviteiten en veldbezoek. De meeste kooractiviteiten vinden in de tweede helft van april en in mei plaats. Er moeten minimaal twee avonden in deze periode geluisterd worden naar kooractiviteit.

Vervolgstappen

Nader onderzoek is benodigd naar de aanwezigheid van individuen, overwinteringsplaatsen en voortplantingsplaatsen van de rugstreeppad in (de directe omgeving van) het plangebied. Voor het inventariseren van voortplantingswateren van rugstreeppadden is het luisteren naar kooractiviteiten benodigd. De meeste kooractiviteiten vinden in de tweede helft van april en in mei plaats. Er moet op minimaal twee avonden in deze periode geluisterd worden naar kooractiviteit. Het luisteren naar kooractiviteiten moet gebeuren bij geschikte weersomstandigheden. Geschikte weersomstandigheden zijn relatief warme, windstille avonden en nachten, vaak na zware regenval. Bij voorkeur vinden deze rondes gespreid in deze periode plaats: een keer aan het begin en een keer laat in deze periode plaats. Om aanwezigheid uit te sluiten moet in juni-juli nogmaals bij geschikte omstandigheden geluisterd worden. Indien eenmaal aanwezigheid is aangetoond, hoeven geen vervolgrondes plaats te vinden.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde amfibieën niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde amfibieën in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als bruine kikker, kleine watersalamander en bastaard kikker. Deze soorten komen voor in diverse soorten watertypen, bij voorkeur voor kleine geïsoleerde wateren en kleine lijnvormige wateren (RAVON, 2024). Door de voorgenoemde werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Flevoland geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.10 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.6 Reptielen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van reptielen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6 Overzicht van waargenomen reptielen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2019-2024).

Soort	Beschermingsregime	
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX
Ringslang		X

Ringslang

De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Zandgronden en overgangen van zand naar veen- en kleigronden zijn typische grondsoorten waar de ringslang wordt waargenomen. Er is niet veel bekend over natuurlijke eiafzetplekken, maar dit is hoogstwaarschijnlijk organisch materiaal, drooggevalen horsten van zeggen of russen of ingerotte boomstobben en dichte lagen organisch materiaal met broei. Ringslangen zonnen vaak op dijken in de buurt van water. Ze voeden zich voornamelijk met amfibieën en vissen. Grote oppervlaktes laag gelegen, nat gebied worden gemeden, wegens het niet kunnen doorlopen van alle stadia van zijn levenscyclus (Ravon Ringslang, 2024).

Uit de bureaustudie is gebleken dat in de watergang ten oosten van het plangebied ringslangen aangetroffen zijn (NDFF, 2019-2024). In het plangebied zijn ook watergangen aanwezig. Echter ontbreken broedhopen en foerageergebied (oppervlaktewater rijk aan amfibieën). De aanwezigheid van de ringslang en beschermde functies van desbetreffende soort kan worden uitgesloten in het plangebied. Verbodsbepalingen worden niet overtreden.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde reptielen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.7 Vissen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vissen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.7 Overzicht van waargenomen vissen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDDF, 2019-2024).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde vissen
Grote modderkruiper		X	

Grote modderkruiper

De grote modderkruiper komt voor in ondiepe, stilstaande of langzaam stromende wateren met een dikke sliblaag en bij voorkeur waterplanten. De soort is bijvoorbeeld te vinden in sloten, vennen, plassen, verlandende wateren en laag dynamische overstromingsvlakten. De soort kan enige tijd overleven in de sliblaag van drooggevallede wateren (BIJ12 kennisdocument Grote modderkruiper, 2017; Ravon, 2020).

In het plangebied is een watergang aanwezig. In deze diepe watergang zijn geen waterplanten aanwezig. Deze watergang staat niet in contact met watergangen waar de grote modderkruiper van nature voorkomt. Er is ook geen watervegetatie aanwezig. De watergang is niet geschikt. Daarnaast komt de grote modderkruiper niet voor in Flevoland. Derhalve kan de aanwezigheid van grote modderkruiper en de beschermde functies worden uitgesloten in het plangebied. Verbodsbepalingen worden niet overtreden.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde vissen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.8 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.8 Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDDF, 2019-2024).

Soort	Beschermingsregime	
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX
Grote vos		X
Grote weerschijnvlinder		X
Teunisbloempijlstaart	X	

Grote vos

De grote vos is een zwervende vlindersoort die zich voedt met bloedende bomen, rottend fruit en honingdauw. De afzet van de eieren vindt plaats rondom hoge, vrijstaande bomen. Ze hebben een voorkeur voor voedselarme zandgronden. De waardplanten betreffen voornamelijk populieren, sleedoorn, wilgen en iepen. De rupsen verpoppen niet ver van de boomstam, meestal in de grond. De vlinders overwinteren in schuilplaatsen die koel en donker zijn. Voorbeelden van dergelijke plekken zijn stapels hout, holle bomen of oude, houten schuren (Vlinderstichting, z.d.).

De waardplanten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Daarnaast zijn er geen houtstapels, scheuren in - of holle bomen aangetroffen in de directe omgeving van het plangebied. Potentiële overwinteringsplaatsen zijn niet aanwezig. Er kan geconcludeerd worden dat er geen sprake is van aantasting van verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van grote vos als gevolg van de werkzaamheden. Verbodsbepalingen worden niet overtreden.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder is een vlindersoort die voorkomt rondom vochtige (oudere) bossen, bosranden en broekbossen. Deze soort staat bekend als een weinig mobiele soort, die veelal in de boomtoppen verblijft en

zelden op de grond komt. Als waardplant wordt voornamelijk grauwe wilg en boswilg gebruikt (Vlinderstichting, z.d.).

In het plangebied zijn er geen waardplanten van de grote weerschijnvlinder aanwezig. Op basis van de terreinkenmerken binnen het plangebied, kan het voorkomen van de grote weerschijnvlinder binnen het plangebieden worden uitgesloten.

Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart is een vlindersoort die voorkomt in Zuid-Oost Nederland. Ze komen voor in open plekken in vochtige bossen, bosranden en open plaatsen. Als waardplant worden voornamelijk basterdwederik, kattenstaart, teunisbloem en het wilgenroosje gebruikt (Vlinderstichting, z.d.).

De aanwezigheid van grassen is een indicatie over voedselrijkdom in het plangebied. De waardplanten van de teunisbloempijlstaart hebben een minder voedselrijke standplaats nodig en zijn concurrentiekrachtig. Derhalve is er geen geschikt habitat aanwezig voor de waardplanten van de teunisbloempijlstaart. Tevens zijn deze waardplanten niet waargenomen in het plangebied. Op basis van het ontbreken van waardplanten en de voedselrijke standplaats binnen het plangebied, kan het voorkomen van de teunisbloempijlstaart binnen het plangebieden worden uitgesloten.

Overige beschermde soorten

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde insecten niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.9 Zaadplanten, varens en bladmossen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van zaadplanten, varens en bladmossen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.9 Overzicht van waargenomen zaadplanten, varens en bladmossen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2019-2024).

Soort	Beschermingsregime		
	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX	Art. 11.54 Bal en Bijlage IX Vrijgestelde zaadplanten, varens en mossen
Geen waarnemingen	n.v.t.		

Ten tijde van het bezoek zijn er geen beschermde plantensoorten waargenomen. Op basis van het terreinbezoek worden beschermde zaadplanten, varens en bladmossen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop. De aanwezigheid van groeiplaatsen van desbetreffende soorten kan derhalve worden uitgesloten.

2.3.10 Zorgplicht

In het plangebied kunnen individuen van algemeen voorkomende soorten amfibieën, vissen en zoogdieren aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht voor de Omgevingswet (Ow) in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is de zorgplicht van toepassing.

Zo moet een initiatiefnemer een beeld hebben van de (bijzondere) natuurwaarden op en nabij het plan- of projectgebied. In het kader van de specifieke zorgplicht dient een initiatiefnemer in het geval van verslechterende effecten actief te anticiperen op het voorkomen of verzachten van deze effecten.

Onder de Ow dient onder andere extra aandacht besteed te worden aan soorten van de Rode Lijsten. Provincies kunnen onder de Ow beleidskaders opstellen over hoe en met welke soorten (van de Rode Lijsten) rekening dient te worden gehouden in het kader van de Zorgplicht. Vooralsnog zijn deze aanvullende beleidskaders nog niet opgesteld. In de voorliggende rapportage is daarom gekozen voor het opnemen van waarnemingen van de Rode Lijst soorten in de NDFF in het plangebied. De Rode Lijst soorten waarvan waarnemingen in de NDFF bekend zijn, zijn opgenomen in Bijlage 3.

De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.10.

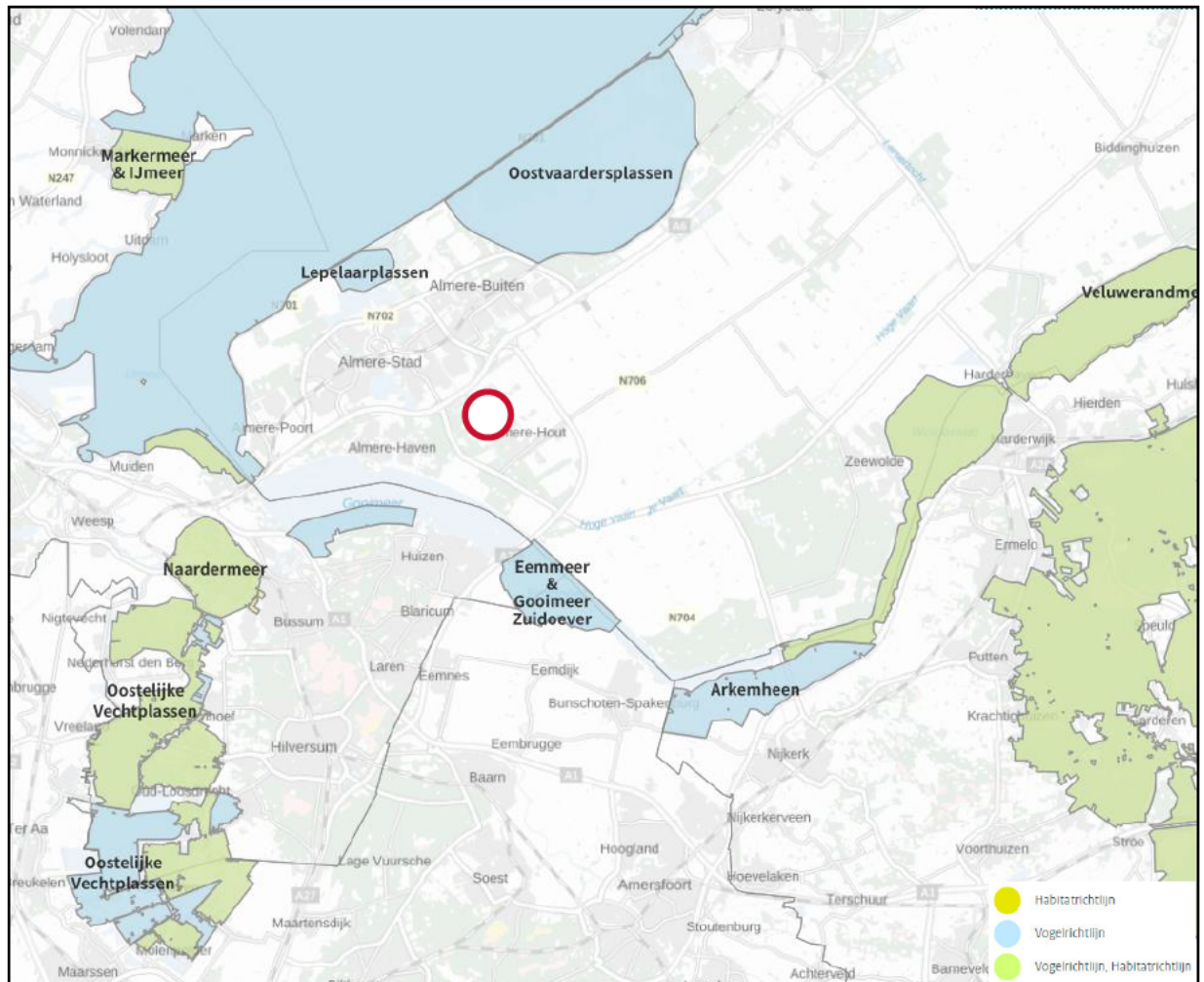
Daarnaast is bij het oriënterend veldonderzoek opgaande beplanting en oppervlaktewater in het plangebied waargenomen. Indien mogelijk is het aan te bevelen deze structuur te behouden en te optimaliseren. Hierdoor wordt de biodiversiteit in het gebied versterkt. (Rode Lijst) Soorten kunnen hier van profiteren. Zie ook paragraaf Biodiversiteit (par. 2.8). Daarnaast kunnen de maatregelen genoemd in tabel 2.10 bijdragen aan het voorkomen van negatieve effecten op (Rode Lijst) soorten.

Tabel 2.10. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Vissen (alle soorten)	Niet baggeren bij ijsvorming
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien
Amfibieën en vissen	Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het dempen van de watergang
Zoogdieren (vos)	Werken buiten de kwetsbare periode van voortplanting, handmatig vrijgaven van de vossenburcht.

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Eemmeer & Gooimeer Zuidoever en ligt op circa 5 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied (zie figuur 2.4). Dit gebied is aangewezen op basis van de Vogelrichtlijn. Binnen een straal van 15 km liggen nog zes andere Natura 2000-gebieden. Het betreft de Lepelaarsplassen, Oostvaardersplassen, Naardermeer, Oostelijke Vechtplassen, Arkenheem, Markermeer & IJmeer en Veluwerandmeer (zie figuur 2.4).

Figuur 2.4. Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van de te bouwen woonwijk in Almere. Bron: AERIUS-calculator, versie 2023.2.

Bij onderhavig planvoornemen is er zowel sprake van een realisatiefase als gebruiksfase. Er kan daardoor sprake zijn van zowel tijdelijke als permanente effecten.

De Natura 2000-gebieden liggen buiten het invloedsgebied van de storingsfactoren, zoals verdroging of geluid- en lichtverstorend, met uitzondering van verzuring en vermisting. Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenoemde werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermisting en verzuring door stikstofdepositie tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase niet op voorhand uit te sluiten.

De enige manier om inzicht te krijgen in de aard en omvang van het effect van stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden, is het uitvoeren van een stikstofberekening met behulp van AERIUS Calculator. Geadviseerd wordt dan ook om een dergelijke berekening uit te voeren.

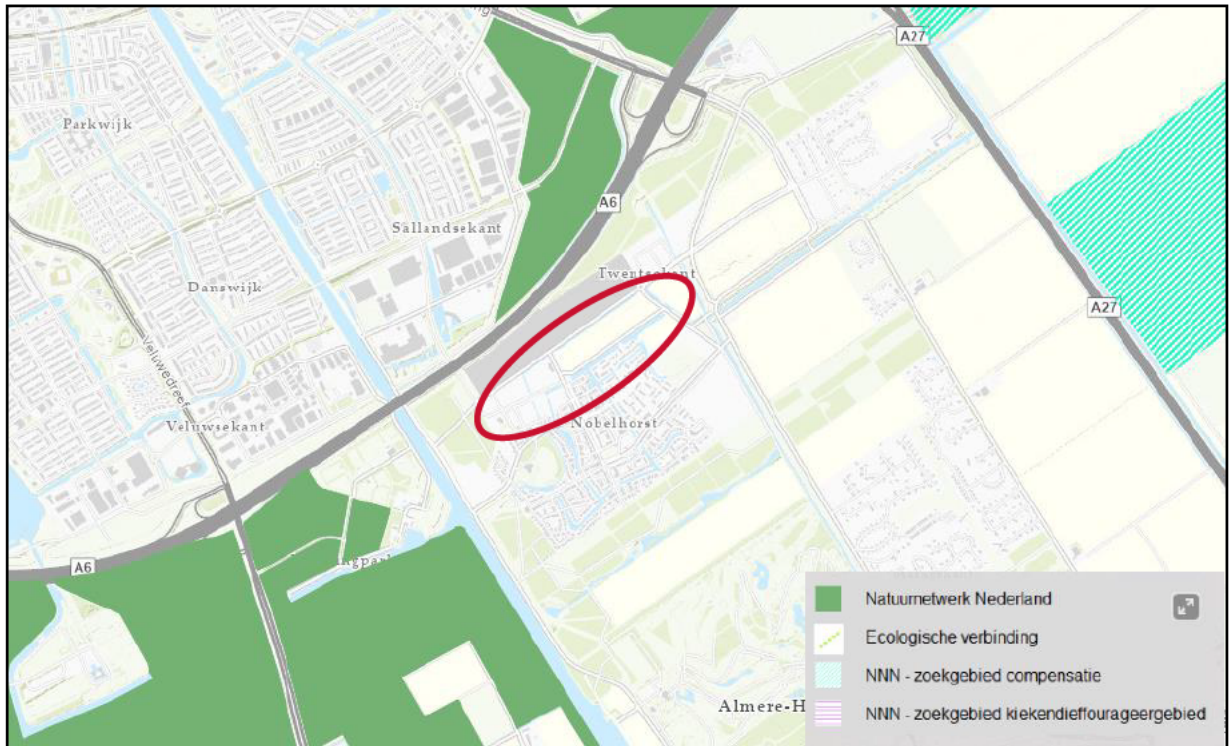
Indien uit de AERIUS-berekening volgt dat er als gevolg van het voornemen een verhoogde stikstofdepositie plaats vindt op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden, dient dit ecologisch te worden beschouwd door middel van een ecologische Voortoets Stikstof.

Vervolgstappen

Er dient een AERIUS-berekening voor de aanlegfase en de gebruiksfase te worden opgesteld.

Indien sprake is van een toename in stikstofdepositie, dient een ecologische Voortoets Stikstof te worden opgesteld.

2.5 NNN

Figuur 2.5. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) in het rood omkaderd ten opzichte van het NNN. Bron: NatuurNetwerkNederland, 2024.

In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied bevindt zich op circa 200 meter ten oosten, 75 meter ten noorden en 150 meter ten zuidwesten van het plangebied. Op grond van de provinciale verordening in de provincie Flevoland hoeft niet getoetst hoeft te worden op externe werking en zijn vervolgstappen niet aan de orde.

2.6 Overig provinciaal beleid

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de voor de provincie relevant provinciaal beleid. Dit betreft ecologische verbindingzones, kiekendieffourageergebied en zoekgebied voor compensatie NNN. Effecten op desbetreffende gebieden hoeven derhalve niet nader beschouwd te worden. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

2.7 Beschermd houtopstanden buiten de bebouwingscontour houtkap

In zowel het plangebied als de directe omgeving van het plangebied zijn bomen aanwezig. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden houtopstanden mogelijk aangetast. Een nadere toetsing beschermd houtopstanden is daarom noodzakelijk. In deze nadere toetsing wordt in eerste instantie bepaald of de houtopstanden beschermd zijn, en zo ja onder welk beschermingsregime (buiten de bebouwingscontour houtkap en/of Omgevingsplan). Daarnaast wordt in de nadere toetsing houtopstanden bepaald of eventuele vervolgstappen noodzakelijk zijn. Mogelijke vervolgstappen bij kap van bomen zijn: een melding houtkap (op basis van Bal – Omgevingswet) of een omgevingsvergunning houtkap (gemeentelijke beleid). Ook kan het noodzakelijk zijn een Boom Effect Analyse (BEA) op te stellen, waarbij wordt getoetst in hoeverre bomen in de invloedssfeer daadwerkelijk negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ondervinden.

Vervolgstappen

Er dient een Boom Effect analyse uitgevoerd te worden om het effect van het planvoornemen op de bomen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden te bepalen.

2.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het meenemen van biodiversiteit, door het behouden van aanwezige natuurwaarden en deze te vergoten, verbeteren of verbinden, kan van grote meerwaarde zijn binnen een project. Het kan zorgen voor een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving en levert integrale kansen ten aanzien van duurzaamheids- en klimaatadaptatie doelen, zoals waterretentie, hittestress beperking, luchtzuivering, etc. Daarnaast kan het bijdragen aan acceptatie van het plan door de omgeving/omwonende.

Binnen het plan hebben we diverse mogelijkheden gezien voor het toevoegen van natuurwaarden en daarmee biodiversiteit. Hierbij kan gedacht worden aan:

- De aanleg van natuurvriendelijke oevers. Dit sluit aan bij het voornemen om de watergang in het plangebied te verbreden.
- Het plaatsen van verblijfplaatsen/nestplaatsen voor diverse soorten, zoals vleermuizen en marterachtigen.

Indien gewenst kunnen deze en andere mogelijkheden verder uitgewerkt in een biodiversiteitsadvies.

3. Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Ow) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: algemene broedvogels, zoogdieren, amfibieën en vleermuizen. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit Ow aan de orde?
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in opgaande begroeiing	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.3	Nee
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - verblijfplaatsen	Ja, potentiële verblijfplaatsen in de bebouwing in de omgeving (Johan van der Waalsweg).	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – essentiële vliegroutes	Ja, mogelijke essentiële vliegroute langs de bomenlanen in het gehele plangebied.	Nee.	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Zoogdieren (bever)	Mogelijk, in de watergangen en de oevers.	Ja.	Ja, zie tabel 3.3.	Nog onduidelijk.
Amfibieën (rugstreeppad)	Ja, geschikt habitat aanwezig in het gehele plangebied.	Ja	Nader te bepalen.	Nog onduidelijk.
Vrijgestelde soorten	Zie tabel 3.4			

In tabel 3.1 is aangegeven dat er nader onderzoek nodig is naar de bever en de rugstreeppad. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in tabel 3.2 uiteengezet.

Tabel 3.2. Beschrijving nader onderzoek.

Soort	Onderzoeksmethode
Bever	Twee inventarisatiemomenten in de winter t.b.v. oeverholen en beversporen.
Rugstreeppad	Twee gerichte veldbezoeken t.b.v. koorzang in periode april – mei. 1 veldbezoeken schepnetinventarisatie en koorzang in juni – juli.

In tabel 3.3 is aangegeven dat een overtreding van de Ow voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.3 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.3. Beschrijving maatregelen om overtreding van de Ow te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen of ecologische controle voor aanvang van de bouwwerkzaamheden.

Vleermuizen	Geen verlichting schijnen of uitstralen op bomen en bebouwing in de omgeving. Oeverbegroeiing intact houden.
-------------	---

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.10 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.4.

Tabel 3.4. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Vissen (alle soorten)	Niet baggeren bij ijsvorming
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien
Amfibieën en vissen	Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid bij het dempen van de watergang
Zoogdieren	Werken buiten de kwetsbare periode van voortplanting, handmatig vrijgaven van de vossenburcht.

Onder de Ow dient nadere aandacht te worden besteed aan soorten van de Rode Lijsten. Onder de Ow kunnen provincies beleidskaders opstellen over hoe en met welke soorten (van de Rode Lijsten) rekening dient te worden gehouden in het kader van de Zorgplicht. Vooralsnog zijn deze aanvullende beleidskaders nog niet opgesteld. In de voorliggende rapportage is daarom gekozen voor het opnemen van waarnemingen van de Rode Lijst soorten in de NDFF in het plangebied. Door middel van de maatregelen beschreven in tabel 3.4 kunnen op negatieve effecten worden gemitigeerd op (een deel van) de opgenomen Rode Lijst soorten. Daarnaast kan de biodiversiteit worden versterkt in het gebied door het behouden/versterken van opgaande beplanting en/of oppervlaktewater. Zie ook paragraaf 3.4 voor kansen voor biodiversiteit. Ook hier kunnen (Rode Lijst) soorten van profiteren.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Natura 2000

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja, Eemmeer & Gooimeer Zuidoever, de Lepelaarsplassen, Oostvaardersplassen, Naardermeer, Oostelijke Vechtplassen, Arkemheen, Markermeer & IJmeer en Veluwerandmeer, welke allen zich binnen circa 15 kilometer afstand tot het plangebied bevinden.
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, er kan sprake zijn van verzuring en vermesting door stikstofdepositie.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.
Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nog onbekend.

3.2.2 NNN

In tabel 3.6 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.6. Conclusies NNN-gebieden.

NNN	
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Circa 75 meter.
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Niet bepaald, aangezien de provincie Flevoland geen externe werking kent.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.2.3 Overig provinciaal beleid

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van ecologische verbindingzones, kiekendieffoerageergebied en zoekgebied voor compensatie NNN. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

3.3 Beschermde houtopstanden bebouwingscontour houtkap

In (de directe omgeving van) het plangebied zijn bomen aanwezig. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden worden houtopstanden mogelijk aangetast. Een nadere toetsing beschermde houtopstanden is daarom noodzakelijk. In deze nadere toetsing wordt in eerste instantie bepaald of de houtopstanden beschermd zijn, en zo ja onder welk beschermingsregime (buiten de bebouwingscontour houtkap en/of Omgevingsplan). Daarnaast wordt in de nadere toetsing houtopstanden bepaald of eventuele vervolgstappen noodzakelijk zijn. Mogelijke vervolgstappen bij kap van bomen zijn: een melding houtkap (op basis van Bal – Omgevingswet) of een omgevingsvergunning houtkap (gemeentelijke beleid). Ook kan het noodzakelijk zijn een Boom Effect Analyse (BEA) op te stellen, waarbij wordt getoetst in hoeverre bomen in de invloedssfeer daadwerkelijk negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden ondervinden.

3.4 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het meenemen van biodiversiteit, door het behouden van aanwezige natuurwaarden en deze te vergoten, verbeteren of verbinden, kan van grote meerwaarde zijn binnen een project. Het kan zorgen voor een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving en levert integrale kansen ten aanzien van duurzaamheids- en klimaatadaptatie doelen, zoals waterretentie, hittestress beperking, luchtzuivering, etc. Daarnaast kan het bijdragen aan acceptatie van het plan door de omgeving/omwonende.

Binnen het plan hebben we diverse mogelijkheden gezien voor het toevoegen van natuurwaarden en daarmee biodiversiteit. Hierbij kan gedacht worden het versterken van de aanwezige groenstructuur door aanplant van inheemse bomen en struiken of de ontwikkeling van kruidenrijke- en bloemrijke vegetaties, de aanleg van natuurvriendelijke oevers, het plaatsen van verblijfplaatsen/nestplaatsen voor soorten. Indien gewenst kunnen deze mogelijkheden verder uitwerken in een biodiversiteitsadvies.

Literatuurlijst

Bergers, P. & La Haye, M. 2000. Kleine zoogdieren betrouwbaarder en efficiënter inventariseren. De Levende Natuur 101(2):52-58.

BIJ12, 2024a. Kennisdocument gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Versie 2.0, april 2024.

BIJ12, 2024b. Kennisdocument Kleine marterachtigen. Versie 1.0, januari 2024.

BIJ12, 2023a. Kennisdocument gierzwaluw (*Apus apus*). Versie 2.0, juli 2023.

BIJ12, 2023b. Kennisdocument huismus (*Passer domesticus*). Versie 2.1, februari 2023.

BIJ12, 2021. Kennisdocument grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*). Versie 2.0, oktober 2021.

BIJ12, 2017f. Kennisdocument rugstreeppad (*Bufo calamita*). Versie 1.0, juli 2017.

Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2023. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie nov 2023).

Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2024. Vleermuisprotocol 2024.

Provincie Flevoland, 2021a. Lijst jaarrond beschermde nesten van vogels in Flevoland (2021).

Provincie Flevoland, 2021b. Soortbescherming in Flevoland. Juli 2021.

Overig

NDFF

Street Smart

AERIUS-calculator, versie 2023.2.

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving; de Omgevingswet (Ow) en het beleidskader. Naast bescherming vanuit de Ow zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De aanwijzing en bescherming van het NNN gebeurt in de Omgevingsverordening.

Ow - Algemeen

De Ow is op 1 januari 2024 in werking getreden. De Ow beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten kunnen een loketfunctie hebben. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Ow richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Ow - Soortbescherming

In de Ow is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie geldt een vergunningsplicht bij verschillende schadelijke handelingen die zijn vermeld in artikel 11.37, 11.46 en 11.54 Bal van de Ow. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) Vogels (artikel 11.37 Bal);
- 2) Strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal);
- 3) Andere soorten (artikel 11.54 en bijlage IX, onder A en onder B Bal).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 Bal, Ow)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 11.37 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan te vragen het optreden van schadelijke handelingen. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal, Ow)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De schadelijke handelingen zijn vastgelegd in artikel 11.46 Bal e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder de Ow is het mogelijk om voor strikt beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 11.46 Bal bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht bij schadelijke handelingen uit artikel 11.46 Bal.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen artikel 11.46 Bal van de Ow bij het optreden van schadelijke handelingen een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.
Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 11.54 Bal, Ow)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage IX, onder A en onder B Bal van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De schadelijke handelingen zijn vastgelegd in artikel 11.54 Bal e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van een vergunningsplicht bij schadelijke handelingen in artikel 11.54 Bal, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 11.27 Bal) Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee als gevolg van het voornemen schadelijke handelingen in artikel 11.54 Bal optreden, dient een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Ow bij het optreden van schadelijke handelingen een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden aangevraagd. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 311.37, 11.46 en 11.54 Bal).				
Vergunningsgronden		Artikel 11.37 Bal	Artikel 11.46 Bal	Artikel 11.54 Bal en bijlage IX
		Vogels	Strikt beschermde soorten	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 11.27 Bal van de Ow. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Ow - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 11.1 tot en met 11.9 Bal van de Ow. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Ow regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Ow maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden en vaststelling geometrische begrenzing (artikel 2.44 lid 4 Ow en artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden (actueel en potentieel) (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan
 - de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
 - tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Het 'nee, tenzij'-principe (uit het Barro) vervalt onder de Omgevingswet. In het Bkl wordt niet langer gesproken over reële alternatieven en groot openbaar belang (als voorwaarde de of een voornemen met effect op NNN toch doorgang kan vinden). Volgens de Nota van Toelichting volgt echter uit het algemene zorgplichtartikel van 1.7 Ow dat:

- Negatieve gevolgen moet en worden voorkomen en beperkt
- Als dat niet of onvoldoende mogelijk is dan kan de activiteit alleen worden gerealiseerd als daarmee een zeker belang is gemoeid

In het Bkl staat dat negatieve gevolgen tijdig moeten worden gecompenseerd (art 7.8 lid 2 Bkl). Volgens de Nota van toelichting betekent dat niet dat de compensatie gereed moet zijn op het moment van de aantasting. Compensatie moet in ieder geval zijn geborgd. Kan in provinciale verordening nader worden ingevuld.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Daarin kan alsnog een "nee, tenzij-afweging" opgenomen zijn. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen. De Rijkslijn zoals was verwoord in het SVIR en Barro dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking kan ook in de provinciale omgevingsverordening worden vastgelegd.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 2.44 lid 5 van de Ow (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 2.44 lid 5 Ow

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Ow - Beschermde houtopstanden

De bescherming houtopstanden heeft (had vanuit de Boswet en Wet natuurbescherming) tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Het begrip houtopstand wordt in de Omgevingswet gedefinieerd als zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. De beperkingen uit de Wnb, dat het moet gaan om een oppervlakte grond van minstens 10 are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen is opgenomen in par. 11.3.1 Bal.

Individuele bomen vallen dus niet onder het begrip ‘houtopstand’, en worden dus niet door de regels van het Bal beschermd. De gemeente kan deze bomen wel beschermen door regels hieromtrent op te nemen in het omgevingsplan.

Artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat de opdracht om in het omgevingsplan een bebouwingscontour houtkap (voorheen bebouwde kom houtopstanden Wnb) aan te wijzen aansluitend aan stedelijk gebied. Deze aanwijzing werkt door in de toepassing van afdeling 11.3 van het Bal: binnen de bebouwingscontour geldt die afdeling niet.

De grens van de bebouwingscontour houtkap is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwingscontour houtkap. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op. De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwingscontour houtkap vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwingscontour houtkap voor de Ow. De begrenzing van de bebouwingscontour houtkap in de zin van de Ow dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwingscontour houtkap heeft vastgesteld, is het Bal overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Bescherming buiten de bebouwingscontour houtkap

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in paragraaf 11.3.1 en 11.3.2 Bal (artikel 11.111 t/m 11.133). De algemene regels over het vellen van houtopstanden uit het Bal zijn echter alleen van toepassing buiten de ‘bebouwingscontour houtkap’ zoals die is opgenomen in het omgevingsplan. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is in bepaalde gevallen voor het vellen van een houtopstand een meldplicht en een herplantplicht toepasselijk (zie paragraaf 11.3.2 Bal):

- melding voor het vellen van een houtopstand (artikel 11.126 Bal).
- herplantplicht (artikel 11.129 Bal)

Bevoegd gezag is normaal gesproken GS (zie artikel 11.113 Bal) en in sommige situaties de minister van LNV (artikel 11.114 Bal en artikel 4.12 van het Omgevingsbesluit).

In de volgende gevallen geldt op grond van het Bal geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen (art. 11.111, lid 2 Bal):

- periodiek vellen van griend- of hakhout;
- houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Ow;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - o wegbeplantingen;
 - o beplantingen langs waterwegen, en
 - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- ten minste eens per tien jaar worden geoogst;

- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Omgevingsvergunning-Natura 2000-activiteit, een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- vellen en herbeplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Wel kan de gemeente in die gevallen regels opnemen in het omgevingsplan.

Bescherming binnen de bebouwingscontour houtkap

Houtopstanden waren tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit was vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en soms ook een bomenverordening van de betreffende gemeente. De Omgevingswet heeft gevolgen voor de Algemene plaatselijke verordening (APV) en de bomenverordening. Het kappen van een boom wijzigt de fysieke leefomgeving. Regels over de activiteit kappen moeten dus naar het Omgevingsplan.

Gemeenten kunnen zonder beperking in het Omgevingsplan regels stellen over houtopstanden binnen de bebouwingscontour houtkap en over de andere houtopstanden die in artikel 11.111, tweede lid Bal zijn genoemd (houtopstanden op erven en in tuinen, windschermen om boomgaarden etc.). Binnen de bebouwingscontour houtkap gelden namelijk uitsluitend de in het omgevingsplan gestelde regels over de kap van bomen (Stb. 2020, nr. 22, p. 157).

Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar vogels (artikel 11.37 Bal) strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal) en 'andere' beschermde soorten (artikel 11.54 Bal en Bijlage IX). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing worden geen conclusies getrokken wat betreft de verwachte aanwezigheid van Rode Lijst-soorten in (de directe omgeving van) het plangebied.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd². Hierbij is nagegaan of er in de periode 2019-2024 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt [RAVON]. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2023.1) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de

² Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (03-06-2024) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Ow

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Ow beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Ow. Indien onder de Ow beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Ow beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

Bijlage 23 Rode lijst soorten uit NDFF

Bijlage 3 Rode lijst soorten uit NDFF

Rode Lijst soorten waarvan waarnemingen in de NDFF bekend zijn in het plangebied	
Soortgroep	Soort
Vogels	Huiszwaluw
	Kneu
	Tapuit
	Torenvalk
Zoogdieren	Geen waarnemingen
Amfibieën	Geen waarnemingen
Reptielen	Geen waarnemingen
Insecten - Dagvlinders	Bruin blauwtje
Insecten - Libellen	Geen waarnemingen
Vissen	Geen waarnemingen
Planten	Geen waarnemingen
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD Capelle aan den IJssel
Postbus 8590
3009 AN Rotterdam

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlelen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl